

OSREDNJA
KAZIŠNICA
LIFE

RUDAR

1953 45 1998

PREMOGOVNIK
VELENJE

ČASOPIS PREMOGOVNIKA VELENJE, d.d., ŠTEV. 6, JUNIJ 1998, LETO XXXII

Izdajatelj**Premogovnik Velenje****Ureja uredniški odbor**

Božena Steiner, Diana Janežič, Dragica Marinšek, Ivo Hans Avberšek, Aca Poles, Peter Pušnik, Boris Potrč, Jože Kožar.

Glavna urednica

Diana Janežič

Novinarka in lektorica

Dragica Marinšek

Oblikovanje

Ivo Hans Avberšek

Grafična priprava

NAŠ ČAS, d.o.o. Velenje

Tisk

Grafika Bizjak Velenje

Naklada

4000 izvodov

Naslov

RUDAR, Partizanska 78, 3320 Velenje, tel. (063) 853-312 int. 18-15, fax (063) 854-986, E-mail Diana.Janezic@rlv.si

Rudar je vpisan v register časopisov in se po mnenju Ministrstva za informiranje z dne, 14.2.1992, št. 23/67-92 šteje za izdelek iz tarifne številke 3, tč. 13 Tarife prometnega davka, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po 5-odstotni stopnji.

Glasiilo Rudar je brezplačno.

Prihodnja številka Rudarja izide konec avgusta. Prispevke zanjo lahko pošljete v uredništvo najpozneje do 18. avgusta 1998.

Naslovnica

Dr. Milan Medved bo letos že 10. zapored vodil parado ob dnevu rudarjev.

foto:

Diana Janežič

strani 4 - 7

Na predlog Rudnika lignita Velenje je bila leta 1958 s sklepom Sveta za šolstvo okraja Celje ustanovljena Industrijska rudarska šola v Velenju. Pouk se je začel 2. septembra 1958. Naloga šole je bila, da usposablja kvalificirane delavce v okviru teoretičnega in praktičnega vzgojno-izobraževalnega dela. V štiridesetih letih je skozi njene učno-vzgojne programe, delavnice in skozi roke številnih učiteljev praktičnega pouka šlo več kot 5000 dijakov.

strani 8 - 11

Tokrat smo se na obisk povabili k ravnatelju Šolskega centra Velenje Petru Robidi, ki bo letos opravil častni skok čez kožo, jeseni pa se bo upokojil. Upokojil pa se je že še en naš tokratni gostitelj - Drago Bizjak, ki je nazadnje vodil obrat Praktično izobraževanje.

strani 12 - 15

V Termoelektrarni Šoštanj so se 16. junija začela pripravljala dela za izgradnjo razžveplalne naprave na bloku 5. Ta pomemben projekt so začeli uresničevati v desetem letu aktivnosti za ekološko očiščenje TE Šoštanj in Šaleške doline. To je le najpomembnejša od novic, ki so tokrat na straneh te rubrike.

Obvestilo o zapori cest

Rudarska parada bo v petek, 3. julija, ob 8.30 krenila s Titovega trga po mestnih ulicah do stadiona ob jezeru. Pohod parade bo po Rudarski, Prešernovi, Jenkovi in Kidričevi cesti. Omenjene ceste bodo v času parade zaprte za promet, za nekaj minut pa bo ustavljen tudi promet na vpadnicah na omenjene ceste, in sicer na Tomšičevi, Šercerjevi, Kersnikovi, Aškerčevi in Koroški cesti.

Prosimo za razumevanje! Srečno!

3. julij - dan rudarjev, dan tradicije in prihodnosti

Ponovno je pred nami 3. julij - dan rudarjev, ki ga vsako leto mrzlično pričakujemo in ga nato z velikim veseljem tudi praznujemo. Teško je zbrati in napisati nekaj novih misli, ki bi dovolj originalno opredelile in opisale vsako leto ponavljajoči se dogodek, kot je naš stanovski praznik. Vedno znova se odvija po približno enakem scenariju in ni nas malo, ki pravimo, da je prav tako in da mora tako ostati tudi v prihodnje. Tudi v letošnjem juniju in juliju smo izvedli številne umetniške, kulturne in športne prireditve, ki jih bomo nato ob množici ljudi iz bližnje in daljne okolice zaključili z letos že 38. skokom čez kožo in tradicionalnim srečanjem ob velenjskem jezeru. To bo ponovno tudi prilika, da se s danji delavci Premogovnika Velenje sestanemo z bivšimi sodelavci, upokojenci in obujamo spomine, hkrati pa v rudarski stan sprejmemo nove, prihajajoče kadre.

Po koncu praznovanj, ko bomo vsi prijetno utrujeni, se bodo v naših mislih ponovno zbudila različna, celo neprijetna vprašanja o prihodnosti našega podjetja, s katerimi se ubadamo v zadnjem obdobju. Kako dolgo bomo še praznovali dan rudarjev? Koliko novincev bomo lahko v naše vrste sprejeli naslednje leto? Kako dolgo bo premogovnik še dajal premog za proizvodnjo pomembnega dela slovenske električne energije in s tem kruh številnim družinam v bližnji in daljni okolici?

Leto, ki smo ga preživeli od prejšnjega rudarskega praznika, je minilo kot trenutek. Kljub temu se je v njem zgodilo za nas veliko zelo pomembnih stvari: v letu 1997 smo izpolnili proizvodne načrte in hkrati dosegli nekaj zgodovinsko pomembnih delovnih rezultatov, doživeli smo lastninsko in statusno preoblikovanje, pridobili certifikat kakovosti po standardu ISO 9001 in še bi lahko naštevali. Številni parametri kažejo, da smo notranje dobro organizirani, da naš kolektiv sestavljajo kvalitetni kadri in da znamo opravljati svoje delo. Samo želimo si lahko, da bi tudi država, ki je naš večinski lastnik, prepoznala kvaliteto našega podjetja, se ustrezno organizirala in nam dolgoročno zagotovila poslovno stabilnost z vnaprej dogovorjenimi količinami potrebne premoga.

Štirje strateški cilji, ki predstavljajo temelje naše poslovne politike in o katerih pogosto govorimo, se zdijo na prvi pogled zelo enostavni, razumljivi in otipljivi. Vpleteni so v vse pore našega življenja, celo odvisni smo od njih, zato je prav, da tudi v teh prazničnih dneh o njih intenzivno razmišljamo. **Prvi strateški cilj**, ki govori o tehnično in ekonomsko optimalnem poslovanju Premogovnika Velenje in Termoelektrarne Šoštanj, je s tehničnega vidika izvedljiv in glede na razvoj jame smotrno. Da bi bil optimalen tudi v poslovnem smislu, je nujno potrebno doseči podpis dolgoročne pogodbe za odjem velenjskega premoga za potrebe slovenske energetike.

Tudi **drugi strateški cilj**, ki govori o varnosti in humanosti pri opravljanju delovnega procesa, je za nas zelo pomemben ter pomeni stalnico in obvezo pri organizaciji proizvodnega procesa.

V zadnjem obdobju se z rekultivacijo ugrezninskega območja in izgradnjo čistilnih naprav v šoštanjski termoelektrarni vedno bolj kažejo rezultati načrtnega dela v smislu

tretjega strateškega cilja. Ta nas zavezuje k sprotnemu in učinkovitemu reševanju ekoloških problemov, ki nastajajo pri proizvodnji električne energije v Šaleški dolini.

Vse bolj pomemben postaja **četrti strateški cilj**, ki pred Premogovnik Velenje postavlja zelo težko nalogo: zaradi zmanjšanja števila zaposlenih v energetskih dejavnostih zagotavljati nova delovna mesta oziroma nove proizvodne programe. Pri tem nas vodijo naslednje misli: dejstvo je, da se delo v našem premogovniku počasi, vendar vztrajno bliža svojemu koncu, pa naj se to zgodi v naslednjih tridesetih ali petdesetih letih. Velenjski premogovnik je dolga desetletja dajal utrip življenju v okoliških krajih in kruh številnim generacijam družin. V zadnjih petdesetih letih je z ustreznimi gospodarskimi vzpodbudami omogočil razvoj različnih drugih dejavnosti in veliko vložil v odpiranje novih, od premoga neodvisnih delovnih mest. Pomislimo na podjetje Gorenje, ki je iz enostavnih obrtnih delavnic preraslo v internacionalno družbo, ki danes spada med najboljše slovenske izvoznike in zaseda pomembno mesto tudi v svetovnem merilu.

Marsikdo bo rekel, da so takšna razmišljanja danes še nepotrebna in da našega premogovnika še veliko let ne bomo začeli zapirati. Pa vendar. Ves čas moramo biti obremenjeni s prihodnostjo. Vse naše misli, akcije in rezultati dela morajo biti obremenjeni z njo. V preostalih letih aktivnega delovanja premogovnika moramo postopoma nadomestiti delovna mesta, katerih število se z vztrajnim manjšanjem staleža iz leta v leto manjša. Ustrezna utemeljitev in zagotovitev izvajanja tega strateškega cilja je sedaj zelo pomembna naloga, saj moramo za odpiranje novih delovnih mest poleg ustreznih pogojev zagotoviti tudi finančna sredstva v okviru sedanje cene premoga. Z ustreznimi načrtovanimi in skrbno vodenimi dejavnostmi lahko v naslednjih dvajsetih oziroma tridesetih letih vzpostavimo pogoje za odprtje 1000 novih delovnih mest, kar dejansko pomeni počasno, vendar vztrajno prestrukturiranje energetske dejavnosti v naši dolini. Tako ne bomo križem rok čakali zakona o zapiranju premogarske dejavnosti v Velenju in Šoštanju, temveč bomo sami, kot že tolikokrat, poskrbeli za našo prihodnost. Seveda je to tudi priložnost za nov razvojni moment, ki bo na premoških temeljih omogočal življenje in delo našim potomcem.

Veliko let je moralo preteči, preden je Turistično-rekreacijski center Jezero, ki je nastal na nekoč porušenem zemljišču, začel dobivati končno podobo. Tudi pri zagotavljanju novih delovnih mest bodo potrebni številni napor, predvsem pa vztrajnost in iznajdljivost ter v veliki meri naša samoiniciativnost. Vendar se tega ni potrebno bati. Zavedati se moramo dejstva, da so v našem podjetju zaposleni dobri in sposobni ljudje, ki vedo, kaj hočejo. V Šaleški dolini smo se vedno zanašali le na lastne sile in tako bo tudi v prihodnje. Zato 3. julij - dan rudarjev ni le dan tradicije, spominov in preteklosti, temveč tudi dan prihodnosti in predvsem novih priložnosti.

SREČNO!

dr. Milan Medved

V sedanjem obratu Praktično izobraževanje že 40 let izobražujejo dijake

Več kot 5000 dijakov

Na predlog Rudnika lignita Velenje je bila leta 1958 s sklepom Sveta za šolstvo okraja Celje ustanovljena Industrijska rudarska šola v Velenju. Pouk se je začel 2. septembra 1958. Naloga šole je bila, da usposablja kvalificirane delavce v okviru teoretičnega in praktičnega vzgojno-izobraževalnega dela. Od takrat do danes je skozi njene učno-vzgojne programe, delavnice in skozi roke številnih učiteljev praktičnega pouka šlo več kot 5000 dijakov.

V rudarski, strojni in elektro usmeritvi so se sposobili za poklic rudarja, rudarskega tehnika, rudarja strojnika, strojnega mehanika-jamskega mehanika, strojnega tehnika, električarja in elektrotehnika. Številni dijaki, štipendisti Premogovnika Velenje so se zaposlili v tem podjetju, ali postali strokovnjaki v drugih podjetjih in obrtih. Drugi so nadaljevali s študijem na višji ali visoki stopnji. Nekateri so si s podiplomskim študijem pridobili nazive magistra ali doktorja znanosti. Mnogi so postali pomembne osebnosti družbenega, gospodarskega in političnega življenja v Saleški dolini ali izven nje.

Spremembe in prilagajanja

Razvojna pot "praktičnega izobraževanja" pa ni bila lahka in je bila polna sprememb in prilagajanj. Uresničevanje prvih zamisli rednega poklicnega izobraževanja rudarjev, kovinarjev in električarjev se je v okviru Industrijske rudarske šole izvajalo izključno za potrebe velenjskega premogovnika (od 1958 do 1962). Leta 1963 se je šola osamosvojila in preimenovala v Rudarski šolski center s štirimi enotami. Po

hudi rudarski krizi v letu 1968 se je izobraževanje v RŠC razširilo tudi na druga področja in programe. Leta 1974 so se iz posameznih enot oblikovale štiri temeljne organizacije združenega dela, in med njimi rudarski praktični pouk, ki je v sklopu RŠC deloval do 11. novembra leta 1982. Vedno večje potrebe po strokovnjakih rudarske, elektro in strojne usmeritve pa so narekovale samostojno praktično izobraževanje za štipendiste premogovnika, zato je bil v sklopu podjetja oblikovan TOZD izobraževanje, ki je še kasneje prerasel v sedanji obrat Praktično izobraževanje.

Sprva je bilo najpomembnejše praktično izobraževanje dijakov rudarske usmeritve. Delovišča za dijake so bila v vzhodnem polju jame Preloge. Praktično so dijaki delali na pretesarbi in izdelavi jamskih prog, kjer so nakladali premog na vozičke in podpirali z lesom. Nekatere glavne jamske proge pa so zidali z betonskimi kvadri in povzemali tla v prograh s talnimi tiri. Z uvajanjem jeklenih stojk leta 1954 in strojnikov leta 1958 na odkope ter hkrati z uvajanjem nove širokočelne odkopne metode po letu 1958 je bilo delo na odkopih

Inštruktorji in učitelji praktičnega pouka rudarske, strojne in elektro usmeritve (foto I. Pungartnik)

Inštruktor- strelec Ivan Kodrun pri predstavitvi detonatorjev za razstreljevanje.

naporno. Odkopni delavci so bili obremenjeni s prenašanjem in postavljanjem težkih stojk. Delovna uspešnost dijakov je bila tekmovalna, tekmovali pa so med izmenami in s sosednjimi delovišči na odkopih. Tudi mojstri, ki so učili praktični pouk, so znali motivirati dijake z vzpodbudo in pohvalo.

Rudarska šolska delovišča so bila vse do leta 1963 v jami Vzhod. Za rudarski praktični pouk pa je pomembno leto 1965, ko so ponovno odprli jamo Škale in zgradili nadkop, ki je dobil ime Tičnica. Že s 1. aprilom 1967 pa so bila vsa pridobivalna dela v jami Škale v celoti zaustavljena zaradi premogovne krize in praktični pouk so izvajali

v precej težjih razmerah v vzhodnem polju jame Preloge. Šele 1. decembra 1968. leta so delo v jami Škale obnovili in nadaljnjih 30 let so šolska delovišča v tem področju jame.

Simulacija jamskega delovišča

Zakonodaja prepoveduje mladini do 16. leta starosti opravljanje praktičnega pouka v jami. Zaradi tega je bil izven jame organiziran osnovni program, kjer so mladi bodoči rudarji vseh usmeritev pridobivali osnovno znanje in delovne navade. Prvi tak osnovni program je bil v posebej urejeni baraki pri Glinškovem jašku, nato pa v

*V rudarskem učnem prostoru od leve proti desni:
Tomo Lipnik, vodja praktičnega izobraževanja elektro usmeritve,
Štefan Meršak, poslovodja rudarskega praktičnega pouka,
Milan Plohl, vodja praktičnega izobraževanja v RUP,
Tunjo Pavič, vodja obrata Praktično izobraževanje,
Drago Seme, vodja praktičnega izobraževanja strojne usmeritve,
Lojze Kos, vodja praktičnega izobraževanja rudarske usmeritve*

Praktični pouk pri ročnem nakladanju premoga na klasičnem odkopu - inštruktor Osman Softič (desno).

tesarski delavnici ob čevljarski delavnici v Prelogah. Po preselitvi na jašek Škale je bilo izvajanje osnovnega programa v stari toplotni podpostaji, na Tičnici in pod jaškom Škale. Dijaki so obdelovali les in se učili žlebiti lesene stojke, izdelovati lesene zagozde in čepe, s posodobljanjem tehnologije pa so se učili rokovati z vpenjalno napravo in poteznimi napravami.

Dijakom so se leta 1974 v jami Škale pridružili tudi redno zaposleni rudarji premogovnika v TOZDu Škale. Uvedene so bile nove delovne naprave, pridobivanje premoga s pridobivalnimi stroji in podpiranje širokih čel s hidravličnim odkopnim podporjem. To je pomenilo nov korak v vzgojno-izobraževalnem procesu praktičnega pouka, saj se od leta 1977 mladi rudarji spoznavajo z odkopnim podporjem OKP v jami Škale, od leta 1978 s podporjem Hemscheid v jami Pesje in od leta 1981 s podporjem Dowty in MHW v jami Škale.

Poučevanje dijakov v rudarskem učnem prostoru pri predstavitvi mehaniziranega odkopnega podporja - inštruktor Danilo Lamut (drugi z leve).

Leta 1979 so začeli dijake razporejati k praktičnemu pouku v Kamnolom Paka. Z začetkom uvajanja usmerjenega izobraževanja so v letu 1981 prenehali obvezna poletna počitniška praksa in zaključni praktični izpiti. Poleg predmeta praktični pouk je bil nanovo uveden predmet "proizvodno delo". Tega leta je bil na jašku Škale urejen rudarski učni prostor - na kratko mu rečemo RUP -, kar je tehnološko posodobilo osnovni program praktičnega izobraževanja. V tej specializirani učilnici so še danes učna sredstva za prikaz strojne izdelave jamskih prostorov in prikaz mehaniziranega pridobivanja premoga na odkopih. Opremo so v učni prostor montirali dijaki strojne usmeritve, ki opremo tudi vzdržujejo, da naprave delujejo, pa so poskrbeli dijaki elektro usmeritve.

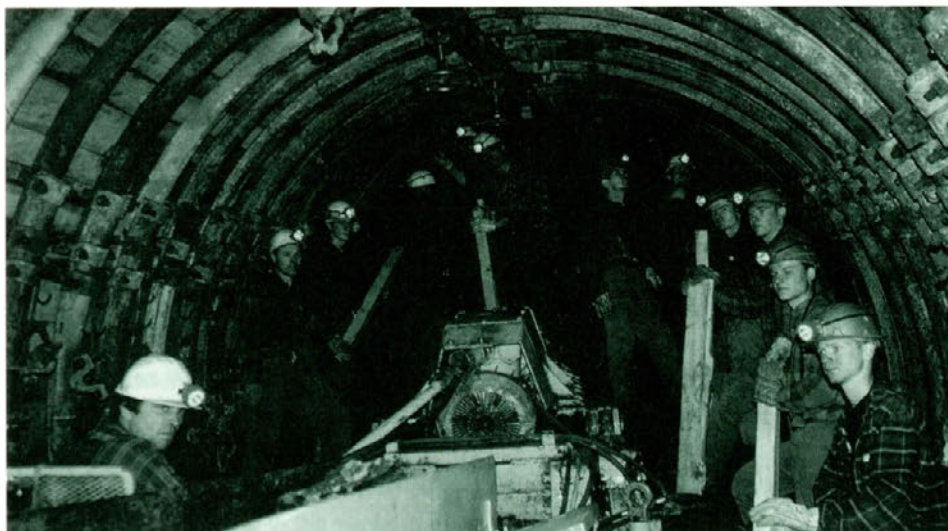
Sodoben pouk elektrotehnike

Dela z elektro in strojnimi napravami se dijaki učijo v elektro in strojni delavnici. Posebej specializirana učilnica za praktični pouk rudarskih električarjev je sodobna, saj je bila načrtovana in opremljena prav za potrebe praktičnega izobraževanja rudarjev električarjev pred desetimi leti. Bistvena prednost pouka v takšni učilnici je ta, da ima vsak učenec svoje delovno mesto, na katerem opravlja praktične vaje iz rudarske elektrotehnike. V preteklosti so razvili didaktične pripomočke za te vaje - preizkusne panoje, pripravili delovni zvezek in skripto za praktični pouk rudarske elektrotehnike ter opremili linijo z napravami za krmiljenje, signalizacijo in sporazumevanje na mehaniziranem odkopu in pripravnem delovišču.

V zadnjih desetih letih se je spremenil šolski sistem in organiziranost Premogovnika Velenje. Nastal je nov obrat Praktično izobraževanje, ki ima dobre razmere za izvajanje praktičnega pouka, oddvojili pa so se proizvodnja premoga v jami, kamnolom in služba izobraževanja. Zaradi povezanosti teorije s prakso zaposleni v obratu tesno sodelujejo s Šolskim centrom Velenje.

Dijake pri praktičnem delu poučujejo učitelji in inštruktorji praktičnega pouka, ki skrbijo za strokovno pravilno in varno delo. Njihov moto je vedno bil naučiti dijake delati, zato razni izobraževalni poskusi, različni nazivi predmetov, usmeritev niso naredili veliko škode. S sodobno opremljenimi učnimi delovnimi mesti v strojni in elektro delavnici, v rudarskem učnem prostoru in na pravih deloviščih v jami je dijakom omogočeno pridobiti delovne navade in spoznati svoj bodoči poklic. Tak način dela prinaša večjo varnost pri delu dijakov, saj v učilnicah spoznajo vsa teore-

Praktični pouk dijakov pri strojni izdelavi jamskih prostorov na pripravi številka 1 in zalaganju stropnega loka. Na fotografiji so inštruktor Drago Zrnič in dijaki na desni ter moštvo priprav na levi strani.

tična znanja, v učnih delavnicah pa se pripravljajo na vstop v redni proizvodni proces.

Nova sprememba - selitev na novo lokacijo

Letos poleti je predvidena selitev vseh delavcev z jaška Škale v Nove Preloge. Vsi, ki imajo na skrbi praktično izobraževanje di-

jakov so prepričani, da bo ta sprememba lokacije še izboljšala razmere za njihovo delo. V sklopu projekta za preselitev celotne proizvodnje iz jame Škale v Preloge so predvideni tudi prenovljeni prostori nad remontnimi delavnicami, v času do začetka novega šolskega leta pa bo pripravljen tudi nov program usposabljanja učencev za delo v našem premogovniku. Želja vseh, ki delajo na tem področju je, da bi se dijaki v času praktičnega izobraževanja čim bolj usposobili za delo v rednem delovnem procesu.

V dogovoru z vodstvom podjetja bodo tudi nova učna mesta varna in primerna za poučevanje praktičnega pouka s sodobnimi učnimi pripomočki in tehnologijo. Pri poučevanju dijakov zunaj jame bodo bolj poudarili znanja iz hidravlike in pnevmatike ter delo z elektro napravami v delavnicah.

Pri pouku elektrotehnikov načrtujejo s sodelavci v Elektro dejavnosti prestavitev sedanje linije ob preizkuševališče v elektro remontni delavnici. Načrtujejo tudi opremo za sodobno specializirano učilnico za praktično poučevanje, ki je bila razvita v Šolskem centru Velenje, ima SIQ certifikat Inštituta za kakovost in meroslovje Slovenije in je z njo opremljenih že šestnajst učilnic v elektro šolah v Sloveniji.

Preselitev učnih delavnic in delovnih mest v Nove Preloge bo torej pomenila kakovostnejši praktični pouk, hkrati pa bo to tudi najlepše darilo vsem, ki so v teh štiridesetih letih usposabljali dijake rudarske, strojne in elektro usmeritve v programih praktičnega izobraževanja.

Diana Janežič

Praznujmo 3. julij skupaj!

– v četrtek, 2. julija, ob 19. uri se bodo v Restavraciji Jezero srečali **delovni jubilaranti**, delavci, ki so v Premogovniku Velenje zaposleni 20 let, in **jubilanti**, člani jamske reševalne čete,

– v petek, 3. julija, se bo ob 8.30 na Titovem trgu začela tradicionalna **parada** uniformiranih rudarjev po mestnih ulicah do staciona ob jezeru,

– v petek, 3. julija, se bo ob 9. uri na stadionu ob jezeru pričel **38. skok čez kožo**; letos bo v rudarski stan skočilo 65 mladih rudarjev, strojnikov in električarjev, častni skok čez kožo bo opravil ravnatelj Šolskega centra Velenje Peter Robida,

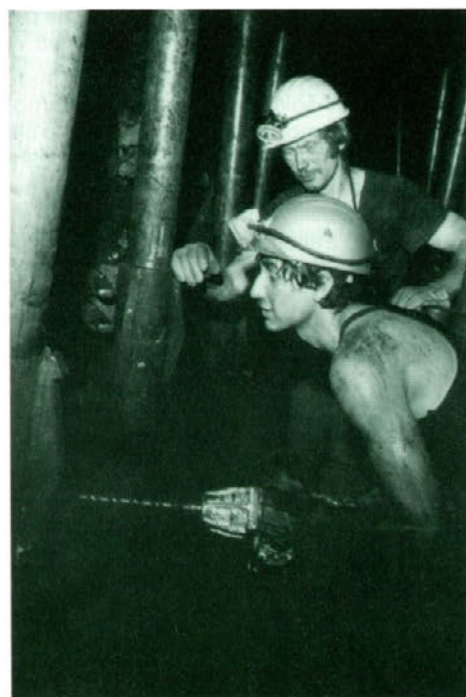
slavnostni govornik na prireditvi bo Minister za gospodarske dejavnosti Metod Dragonja, ki bo podjetju podelil tudi certifikat kakovosti ISO 9001,

– v petek, 3. julija, popoldne se bodo pri Restavraciji Jezero srečali sedanji in nekdanji zaposleni v Premogovniku Velenje na **družabnem srečanju**. Vabimo vas, da z nami praznujete dan slovenskih rudarjev in se nam pridružite na prireditvah!

Srečno!

**VSEM ZAPOSLENIM V
PREMOGOVNIKU
VELENJE IN
UPOKOJENCEM
PODJETJA ČESTITAMO
OB 3. JULIJU, DNEVU
RUDARJEV!**

UREDNIŠTVO

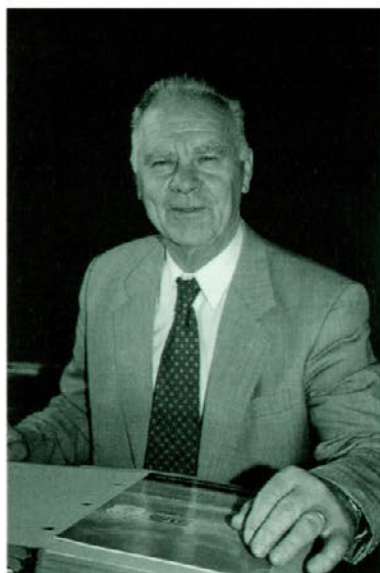
Vrtanje strelnih vrtin za razstreljevanje na klasičnem odkopu - inštruktor Franc Stajan (zadaj)

Peter Robida, ravnatelj Šolskega centra Velenje, bo letos opravil častni skok čez kožo

Postal je odličen strojevodja

V tistih časih, pred drugo vojno, ko je bil Peter Robida še majhen, je vozilo veliko vlakov. Avtomobili so bili redki kot meso na mizi reveža, a vlakov, teh je bilo v Laškem vedno veliko. In čeprav sinu rudarja so mu bili zelo všeč. A takšna so pota v življenju. Mladostne sanje se redko uresničijo in tudi Peter ni nikoli postal strojevodja. Tisti pravi, na vlaku. Če pa vzamemo strojevodjo kot človeka, ki vodi stroj, usmerja delovanje neke naprave, celote posameznih delov - potem je postal odličen strojevodja.

Peter Robida

V resnici je postal diplomirani inženir montanistike. Spogledoval se je najprej sicer še vedno s strojništvom, ki ga je privlačilo tudi kot ljubitelja letal in letenja, a ga je njegov tedanji in sedanji dober prijatelj Ludvik Mali prepričal, da je ostal zvest montanistiki. Pohvali se lahko z dvema letoma dela v jami, sicer pa je svoje znanje, energijo in izkušnje razdaljal v pedagoškem poklicu.

Rudar: "Kako ste zajadrali v pedagoški poklic?"

Robida: "Med študijem sem razmišljal o zaposlitvi v rudniku kaolina Črna pri Kamniku. Nato pa sem zadnje leto študija dobil štipendijo velenjskega premogovnika in izvedel tudi, da potrebujejo v Industrijski rudarski šoli učiteljski kader. Ves čas sem se želel zaposliti v premogovniku, tudi zato, da bi opravil strokovni izpit. To mi je sicer uspelo, vendar sem bil tam samo pol leta, saj se z inženirjem Grašičem nisva ujela in nisva mogla sodelovati. Tako je bilo povabilo, da se z novim šolskim letom vrnem v šolo, dobrodošlo."

Rudar: "Od učitelja ste postopoma napredovali vse višje do današnje funkcije ravnatelja Šolskega centra. Spoznavali ste sistem, različne šolske oblasti, šolo, dijake, starše in svoje kolege. Je težko krmariti med vsem tem?"

Robida: "Ne. Moj odnos do dijakov je bil enostaven. Nikoli nisem vpisoval v dnevnik, tožaril, glasno in nervozno delal red v razredu. Z dijaki sem se pogovarjal, vse spore in nesporazume sem reševal razumno in s pogovorom. Nikoli nisem imel popravnih izpitov. Če eno leto živiš z dijakom in ob koncu ne veš, kaj zna, česa je sposoben, potem mora biti nekaj narobe.

Brez sodelovanja s starši se v šoli sploh ne da delati. Starši in učitelji moramo vedeti, kaj hočemo, in to delati skupaj.

Tudi moji odnosi s šolsko oblastjo so bili vedno dobri; zame politična pripadnost ni pomembna in v nobenem sistemu nismo

imeli težav pri nastavljanju učiteljev ali drugih delavcev centra. Prva je stroka, čeprav podpiram, da se učitelji politično angažirajo, vendar ne morejo tega prenašati v šolo."

Rudar: "Katere so bile najpomembnejše razvojne prelomnice v razvoju velenjskega srednješolskega centra?"

Robida: "Ena od njih je bila gotovo uvajanje novih programov tehniške šole, odkar opravljam odgovornejše funkcije v centru pa je gotovo pomembno obdobje uvajanje usmerjenega izobraževanja. Ta zamisel pravzaprav ni bila slaba, vendar smo jo pokvarili v praksi. Na primer to, da šole ne smejo ničesar ustvarjati. Pri poklicnem izobraževanju je nujno, da dijak zna tudi napraviti nekaj, kar ima tržno vrednost, ne pa da njegov izdelek konča v košu za smeti.

Vsiljeno obdobje je bilo, po moje, tudi "tozdiranje". V šolskem centru takrat nismo bili za to, ker smo menili, da so šole tako ali tako razdeljene. A politika je imela močan vpliv in morali smo to izvesti. Naši tozdi pa so bili tako veliki in neživiljenjsko sestavljeni, da je bilo treba nekaj storiti. Elektrokovinarski tozd je zavzemal več kot polovico šolskega centra, gimnazija je imela nekaj oddelkov, gimnazijce smo morali prositi, da so se vpisali, programi so bili med seboj pomešani. Prizadeval sem si, da bi izobraževanje smiselno ločili, torej posebej družboslovje in posebej naravoslovje, strojništvo, elektro, rudarstvo, dom učencev naj bo svoja enota. Dve leti sem si z nekaterimi sodelavci prizadeval za to, na koncu pa smo uspeli oblikovati enovito delovno organizacijo s temi šolami, ki sem jih naštel.

Vsem tem šolam smo hoteli dati svoje kompetence (pedagoškega vodjo, svet staršev, učiteljski zbor, dijaško skupnost...), torej določeno samostojnost. Strateško načrtovanje pa je bilo skupno. To je bilo moje zelo ustvarjalno obdobje, ko sem skupaj s kolegi uspel dokazati

šolski oblasti, da je to idealna oblika, saj je po tem vzoru sestavljen tudi zakon o organiziranju šol."

Rudar: "Kako ocenjujete vlogo Premogovnika Velenje v razvoju Šolskega centra Velenje?"

Rudar: "Možje, ki so konec petdesetih let ustanovili Industrijsko rudarsko šolo in s tem potrdili, da je tudi za rudarje potrebna šola, so bili zelo dalekovidni. Sodelovanje med Premogovnikom in centrom je vzorno in mislim, da smo edini v Sloveniji, ki na tak način sodelujemo. Upam si vzeti zaslugo, da sem z veliko truda prepričal šolske oblasti, da je podjetje lahko soustanovitelj šolskega centra. To prepričevanje je potekalo v časih ministrovanja Petra Venclja, sedanji šolski minister dr. Slavko Gaber pa je podpisal akt o soustanoviteljstvu. To dobro sodelovanje s Premogovnikom je obrodilo sadove, ki jih uživamo v šolskem centru in v Velenju, tudi zaradi razumevanja v Ministrstvu za šolstvo in šport. Šola, ki je aktivno vključena v okolje, ki od nje dobiva in mu daje, lahko mnogo bolje deluje in izobražuje, kot bi sicer."

Rudar: "Ob letošnjem rudarskem prazniku vas čaka častna naloga: skok čez kožo. Svoj skok, ob koncu študija, ste opravili, kako pa ste sprejeli povabilo na tokratni skok?"

Robida: "Ob povabilu dr. Franca Žerdina, da naj bi bil letos jaz častni skakač čez kožo, sem bil zelo presenečen. Predvsem nisem znal umestiti sebe med osebnosti, ki so to opravile pred menoj. Ko pa mi je direktor pojasnil, da to ni le njegova ideja, ampak jo podpirajo tudi v Premogovniku, potem sem njegovo povabilo z veseljem sprejel."

Rudar: "Ravnateljstvo ni le delo v službenem času, pa vendar vam gotovo nekaj časa ostane, da ga lahko preživite po svoje. Vaš hobi je letalstvo..."

Robida: "... In to od leta 1948! Začel sem z jadralskim letalstvom, potem sem naredil šolo za motornega pilota, bil rezervni vojaški pilot in imam čin rezervnega majorja. Tudi vojaščino sem služil v letalstvu in bil na koncu v pokrajinskem štabu referent za letalstvo.

Izredno uživam v letenju. Dosedaj sem imel veljavno pilotsko dovoljenje, od lani pa ne več in ga ne bom podaljšal. Premalo sem v zraku. Veste, letalo ni kolo, da sedeš nanj in se pelješ, če ne gre, pa nehaš. Če niso dane razmere za let, če nisi z glavo pri letalu, če nimaš časa, se tega športa ne moreš iti. Nek letalski prijatelj mi je pred leti dejal: "Veš, ko prideš čez most na letališče (v Levcu pri Celju), najprej sedi, se umiri, potem pa pojdi letet."

Še tole moram povedati. Ko sem prišel na šolo, mi je kolega Vogrinc predlagal, da bi

v šoli ustanovil letalski krožek. Naredil sem anketo med učenci in prijavo se jih je 180. Ustanovili smo letalsko sekcijo, pri Letalski zvezi Slovenije pa so me pregovorili, da smo v Velenju ustanovili Aero klub. Predsedoval sem mu od ustanovitve do izgradnje letališča v Lajšah.

No, drugi moji hobiji pa so taki, kot jih imajo mnogi ljudje. Rad kaj preberem, postorim okoli hiše...Nekaj časa namenim tudi družini. Z ženo imava enega sina, ki živi v Ljubljani. Imam dve vnučki, ki ju vidim domala vsak konec tedna."

Rudar: "Jeseni se boste upokojili. Vas ta prelomnica v življenju kaj skrbi?"

Robida: "Ne! Ta moja odločitev je bila lepa in enostavna. Tisti, ki ve, kaj hoče sam s sabo, ve tudi, kaj bo v pokoju počel. Nekatere občasne obveznosti me bodo še vezale na center. Ne morem reči, da ga bom pogrešal, bom pa vesel vsakega stika z njim, z dijaki, kolegi. Želim si in si bom po svojih močeh prizadeval, da bi center ostal tako močan še naprej. Potrebe po njem so v občini velike, saj je mesto brez šole, kulture torzo, trup brez udov.

Preden bom odšel, bom poskrbel še za ustanovitev višje rudarske šole in dokončanje predavalnic za višjo šolo. Potrudi se bom, da pri izbiri novega ravnatelja šole ne bo prišlo do grupiranja in razdorov glede mojega naslednika. Tisti, ki to bo, pa bo moral zbrati tim sodelavcev, saj sam ne bo mogel storiti veliko. Tega sem se ves čas zavedal tudi jaz."

Rudar: "Kako gledate na svoje življenje, sedaj ko je za vami tako pomembno obdobje vašega življenja? Ste zadovoljni, morda celo srečni?"

Robida: "Pravzaprav sem. Kljub vsemu, kar sem v življenju doživel. Gledal sem vojni v oči, videl, kako so ljudje pozdravljali Nemce in trepetal za očeta - partizana. Zelo zgodaj sem izgubil očeta in z mamo sva se sama preživljala. Ampak potem sem bil zelo srečen in sem še danes. In naj bo zdaj kakorkoli, pretežni del življenja sem imel lep. Zdravnik mi je dejal, da bom dočakal 120 let; četudi jih ne bom, sem vesel za vsa leta, ki sem jih že.

Najbolj srečen bom, če bom kdaj slišal, da smo skupaj veliko in dobro naredili. Prisivajam si tri večje stvari: ena je izgradnja speedway stadiona v Šiški (kot uslužbenec Avto mota sem sodeloval pri tej izgradnji), druga je izgradnja letališča v Lajšah in tretja moje delo v Šolskem centru Velenje. Upam, da bo moj naslednik dobro nadaljeval delo, kajti sicer bo šlo tudi moje dosežanje delo v nič."

"Preden bom odšel, bom poskrbel še za ustanovitev višje rudarske šole in dokončanje predavalnic za višjo šolo. Potrudi se bom, da pri izbiri novega ravnatelja šole ne bo prišlo do grupiranja in razdorov glede mojega naslednika. Tisti, ki to bo, pa bo moral zbrati tim sodelavcev, saj sam ne bo mogel storiti veliko. Tega sem se ves čas zavedal tudi jaz."

Pogovor z Dragom Bizjakom, upokojenim vodjo Praktičnega izobraževanja

Upokojenec, ki to ni!

Pogovarjala sva se in pogovarjala in malo se mu je že mudilo - kdaj pa se mu ne?! - meni pa je na misel prišlo tole! "Vedno zaupaj v usodo. In vedno sezidaj hišo na visokem terenu. Vedno zaupaj svojemu kolegu. In vedno privzdigni karte. Vedno imej rad svojega soseda. In vedno izberi za življenje dobro sosesčino."

Drago s sinom Rokom in vnukinjo Saro sredi zelenja in rož ob svoji hiši

Koristna navodila so to in prepričana sem, da jih pozna in upošteva tudi moj sogovornik Drago Bizjak, ki je v našem podjetju dvajset let vodil Praktični pouk in zadnjih pet let cel obrat Praktično izobraževanje. Poleg tega je aktivno deloval še na mnogih drugih področjih; športnem, kulturnem, družbenopolitičnem, tudi podjetniškem.

O sebi pravi: "Nisem miren človek, rad imam dinamično, razgibano življenje, rad sem v družbi, v množici, med ljudmi, kjer se vedno kaj dogaja. Pri meni velja, da se je treba o vsem dogovoriti, potem pa je treba dogovore upoštevati. Moti me, če tega ni in to tudi odkrito povem."

Res, pri Bizjakovih se najbrž skoraj vedno kaj dogaja. Tudi na dan najinega pogovora se je! Telefon je zvonil in zvonil, pogovore je prevzemala Milena, Dragova žena, včasih pa vendarle ni šlo brez Draga, ki je imel ob sebi mobilni telefon. Po sobi se je sprehajala njegova še neenoletna vnukinja Sara, spremljali so jo pogledi, besede in koraki njene mamice oziroma Dragove hčerke Mojce, pridružil pa se jima je še desetletni Rok, Dragov sin. V družino Bizjakovih spada še Nataša, srednja hčerka, ki pa je ni bilo doma.

Kot je povedal Drago, tudi sicer v hiši niso pogosto sami. Prihaja veliko prijateljev, znancev, tudi poslovnih partnerjev. Drago

pri vsem tem nikakor ni tipični upokojenec in verjetno še dolgo ne bo. Preprosto zato, ker za kaj takšnega nima časa. Je namreč predsednik Smučarsko skakalnega kluba Velenje in podpredsednik organizacijskega komiteja revije skokov v Velenju, poleg tega pa je ob upokojitvi prevzel še več dela, predvsem komercialnega dela, v domači pražarni in prodajalni kave ter v pakirnici živilskih proizvodov MI-BI. Njegovi dopoldnevi so torej še naprej predvsem delovni.

"Vedno govorim, da je treba hiteti počasi," se je pošalil, ko je pojasnil, da pa tega običajno ne upošteva. "Iz ene sekunde bi rad imel dve sekundi. Čas mi veliko pomeni. In ko ga bom kdaj imel več, si bom privoščil kakšne lepe izlete, turistična potovanja skupaj z ženo, športne aktivnosti, tudi skupaj s sinom. Vedno bolj razmišljam o tem, da si bom pri vsej tekmi s časom moral vzeti nekaj časa tudi zase in za svoje najbližje."

Čeprav so Draga obveznosti že klicale, si je vendarle vzel toliko časa za pogovor, da lahko zapišem kratko zgodbo njegovega življenja.

Rojen je bil 4. novembra 1944. leta v Šoštanj, a je tam živel le do svojega četrtega leta. Potem so se Bizjakovi preselili v Družmirje, nekaj let kasneje pa v Velenje, v štiristanovanjsko hišo rudniških poslovodij na Glinškovem klancu. Drago je imel še brata in še ima sestro. Po končani osnovni šoli je 1959. leta začel šolanje v Industrijski rudarski šoli v Velenju, nato pa se je vpisal v srednjo rudarsko šolo v Ljubljani. Vendar se je že po enem letu vrnil iz Ljubljane na šolanje v domače Velenje, saj je bilo prav v tistem času tudi v Velenju omogočeno šolanje za rudarske tehnike.

Po končanem šolanju je Drago za eno leto privabil profesionalni nogomet v Maribor, saj navdušen nogometaš je bil že vsa leta svojega šolanja. Bil pa je tudi smučarski skakalec, in to dober, saj je, recimo, na državnem prvenstvu med mladinci osvojil drugo mesto in bil tudi član mladinske reprezentance. Pravzaprav je bil aktiven pri vseh športnih panogah, le za boks in sabljanje ni bil preveč navdušen.

Po enem letu profesionalnega nogometa v Mariboru se je Drago odločil za služenje

Popravek

V prejšnji številki Rudarja smo predstavili upokojenega vodjo obrata Jama Preloge Franca Škarjo. Pri podnapisu k spodnji sliki na strani 18 je prišlo do napake. Pravilno bi se podnapis moral glasiti: "... in Franc sedaj z maketo sekcije Dowty 4100, darilom sodelavca Janka Korata, ki bo krasila rudarsko spominsko sobo". Janku Koratu se za napako opravičujemo!

Uredništvo

vojaščine in po njej za vrnitev v Velenje. Vsa leta pa je ostal prizadeven pri organizaciji nogometa in pri smučarskih skokih. Pri slednjih je še vedno domala nepogrešljiv.

Kdaj pa je začel delati v premogovniku Velenje?

"1970. leta je to bilo. Najprej sem delal v hidrogeološki službi, potem pa kot jamomerec pri Praktičnem pouku, ki je spadal pod Center srednjih šol, organizacijsko pa sem bil pri delu vezan na jamomerstvo premogovnika. 1973. leta sem prevzel vodenje Praktičnega pouka, 1993. leta pa vodenje obrata Praktično izobraževanje," je povedal Drago in dodal:

"Spomini na delo v premogovniku so lepi, saj delo je bilo zanimivo, sodelavci pa dobri. Nikoli nisem nikomur nič tako zameril, da bi bila sovražnika. Če se je le dalo, sem vsakemu pomagal. Če pa mu nisem mogel pomagati, ga vsaj oviral nisem. Rad sem opravljal svoje delo in rad sem delal v velenjskem premogovniku.

Bil sem tudi namestnik vodje reševalne čete premogovnika in član jamske reševalne čete 28 let. Vrsto let sem bil tajnik Društva inženirjev in tehnikov Premogovnika. Bil sem tudi vodja priprave mladih rudarjev - skakalcev čez kožo ob rudarskem prazniku, in to dobrih 20 let. 1975. leta sem ob delu končal šolanje na Višji šoli za organizacijo dela v Kranju.

Pri Praktičnem izobraževanju smo se vselej trudili, da vzgojimo čimboljše rudarje, električarje in strojnike. Izšolali, vzgojili smo za cel pet tisoč članski kolektiv rudarjev. Razvoj premogovnika je bil hiter, vzpodbuden in vedno je bilo moč čutiti varnost pri zaposlitvi in pri plači. Vodstvu Premogovnika in vsem rudarjem želim še veliko dobrih rezultatov in varnost pri delu!

V premogovniku je bilo vsa leta primerno poskrbljeno za delavce, veliko pa je premogovnik naredil - in še dela - tudi za celo dolino in vse, ki živimo v njej. To mi je bilo všeč, saj sem Velenjčan in mislim, da sami zase lahko največ naredimo."

Ne zgolj z besedami, ampak z dejanji takšne svoje besede Drago tudi dokazuje. Sodeloval je pri mnogih akcijah v Velenju, tako pri obnovi Šaleškega gradu, pri obnovi poti na Velenjski grad, pri izgradnji skakalnic v Velenju. In še vedno sodeluje. Pravo pot razvoja Velenja vidi tudi v povezanosti športa, kulture in turizma.

Svojo aktivnost v družbenem in političnem življenju je začel že kot mladinec, predsednik mladine in eden od ustanoviteljev takratnega mladinskega kluba. V letih svojega dela v našem premogovniku pa je bil predsednik upravnega odbora, član delavskega sveta, član ZK, deloval je v repub-

Drago Bizjak (tretji z leve) je bil v prvi generaciji učencev rudarske tehnične šole v Velenju (leta 1962)

liški konferenci in tudi v občinskem okviru. Kasneje je bil tudi član izvršnega sveta občine Velenje, predsednik delavskega sveta premogovnika, vodja kadrovske komisije pri republiškem sindikatu na energetiko in verjetno je imel še kakšno funkcijo.

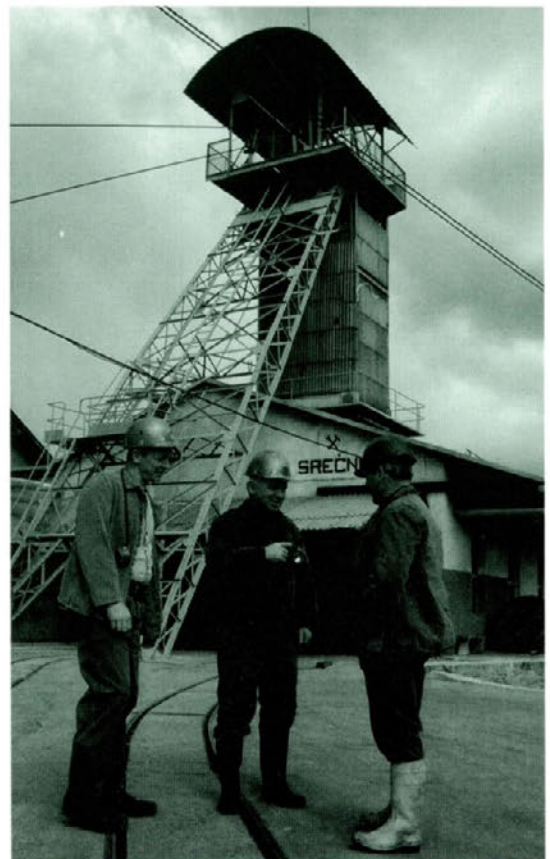
Takole se spominja!

"V nobeni družbeni ureditvi se nisem počutil slabo. Ko sem bil član Zveze komunistov, sem to jemal kot članstvo v avantgardi, ki naj kuje boljše življenje in boljše možnosti za vse ljudi. Veliko smo delali udarniško, zastoj. Tega smo se navadili že v otroštvu, ko smo kot udarniške graditelje Velenja gledali svoje starše. Še vedno je to v meni, še sedaj delam prostovoljno, z namenom, željo, da bi mladim olepšali življenje. Nagrad, zahvale ne pričakujem, saj jih nisem bil nikoli navajen. Naj omenim samo smučarske skakalnice v Velenju in pri tem misel, ki me vedno razveseli: "Če 30 otrok prihaja na treninge, jih je 30 odtrganih od alkohola, postopanja, mamil." To je zame nagrada."

Nagrada za vsa leta aktivnega dela na vseh področjih pa je gotovo tudi udoben, lep dom - seveda, na gričku v Velenju - in v njem prijetna družina, pri kateri se Dragove misli vedno ustavijo. Tudi takrat, ko je tekma s časom najhitrejša in najbolj ostra.

Dragica Marinšek

Pred vhodom v jašek Škale skupaj s sodelavcema

Začetek izgradnje razžveplalne
naprave na bloku 5 TE Šoštanj

Očiščenje zraka do leta 2000

V Termoelektrarni Šoštanj so se 16. junija začela pripravljajna dela za izgradnjo razžveplalne naprave na bloku 5. Ta pomemben projekt so začeli uresničevati v desetem letu aktivnosti za ekološko očiščenje TE Šoštanj in Šaleške doline. Na novinarski konferenci v TEŠ 17. junija so predstavili projekt in glavnega izvajalca del konzorcij Deutsche Babcock - Rudis Trbovlje.

V TEŠ so v preteklih 10 letih v sklopu sanacijskega načrta uresničili pet ekoloških projektov - obratovanje ekološkega informacijskega sistema, redukcija dušikovih oksidov na bloku 4, aditivno razžveplanje dimnih plinov na blokih 1-5, izgradnja čistilne naprave na bloku 4 in zaprti krogtok transportnih voda - trije pa jih še čakajo - izgradnja čistilne naprave na bloku 5, redukcija dušikovih oksidov na bloku 5 ter ekološka sanacija starih blokov 1,2 in 3, ki naj bi še obratovali do leta 2011.

Čistilna naprava na bloku 5 bo podoben objekt, kot je tista na bloku 4, le da bo z njo treba očistiti 1,8 milijona m³ dimnih plinov. Postopek razžveplanja bo enak, torej moker kalcitni, dimne pline pa bo očistil 97-odstotno. Po očiščenju dimnih plinov bo pri proizvodnji 1.500 GWh električne energije in porabi 1,7 milijona ton premoga v enem letu nastalo 2.040 ton SO₂ (sedaj 40.800 ton), 378 ton prahu (sedaj 2.300 ton), 107.000 ton sadre in 351.000 ton pepela (sedaj 340.000 ton).

V mednarodnem javnem razpisu projekta so dajali prednost ponudniku, ki je vključil čim več domače industrije. Pri izbranem konzorciju zagotavljajo, da bodo 60 odstotkov del opravila slovenska podjetja, predvsem vsa gradbena dela. Celotna vrednost investicije je milijarda in pol tolarjev, od tega pa so za izgradnjo tehnoloških sistemov,

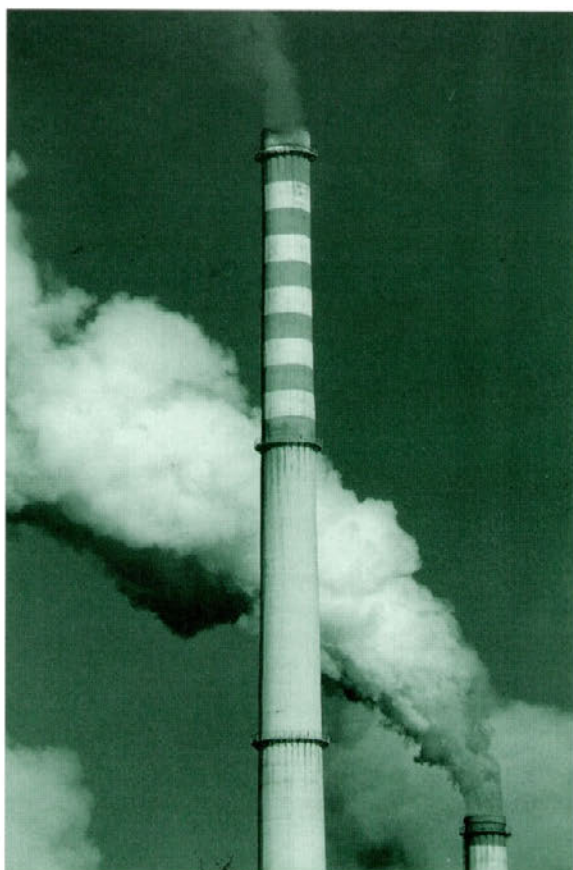
katerih vrednost je 812 milijonov tolarjev, najeli kredit pri nemški banki, 47 odstotkov investicije pa financirata TEŠ iz lastnih sredstev amortizacije ter državni proračun.

Na novinarski konferenci so povedali tudi, da so vsa dela dosedaj potekala dobro, da bodo jeseni pričeli z gradbenimi deli na osrednjem pogonskem delu, prve poskuse na napravi pa pričakujejo jeseni leta 2000. Proizvodnja električne energije med izgradnjo čistilne naprave ne bo motena, zaradi teh del tudi ne bo manjši odzem premoga. Pač pa bodo prihodnje leto za štiri mesece zaustavili delovanje bloka 5, ker je potrebna zamenjava elektrofiltrov na njem.

Predstavniki konzorcija Deutsche Babcock so izrazili zadovoljstvo, da so pridobili ta posel in da bodo sodelovali z domačim podjetjem Rudis, ki se je pri svojih delih v tujini že potrdil. Kot izraz tega zadovoljstva s sklenjenim poslom so na novinarski konferenci izročili dve darili: Zdravstvenemu domu Velenje so podarili 200.000 nemških mark za nakup reševalnega vozila, Inštitutu ERICo pa 50.000 nemških mark za nakup merilne naprave za ugotavljanje onesnaženosti zraka.

Diana Janežič

Jeseni bodo pričeli z gradbenimi deli na osrednjem pogonskem delu, prve poskuse na napravi pa pričakujejo jeseni leta 2000. (foto Hans)

Seja brez razprave

Zbor zaupnikov sindikata

V sredo, 3. junija, so se zaupniki sindikata zbrali na svojem rednem zboru. Udeležba je bila odlična, saj je od 40 zaupnikov seji prisostvovalo 37. Dnevni red seje je obsegal seznanitev z aktualnimi dogodki v podjetju, obravnavo poročila nadzornega odbora sindikata podjetja in predloga finančnega načrta sindikata za letos, imenovanje podpredsednika sindikata ter spremembe sestave izvršilnega odbora sindikata. Na seji je bil nekaj časa tudi direktor podjetja dr. Franc Žerdin, ki je uvodoma predstavil aktualne zadeve v podjetju in v zvezi z njim v elektroenergetskem sistemu Slovenije. Večino tega, kar je povedal na zboru zaupnikov, lahko preberete v aktualnem intervjuju z direktorjem v peti številki Rudarja.

Sicer pa je direktor na zboru zaupnikov povedal še, da strateške cilje podjetja v prvih petih letošnjih mesecih uspešno uresničujemo. Tako je letošnja petmesečna proizvodnja ena najboljših v zadnjih letih, saj lahko na treh odkopih pridobimo med 22.000 in 24.000 ton premoga na dan, ugodna pa je bila tudi odkopna fronta. Zelo dobri so trendi zmanjševanja nezgod pri delu in bolniških izostankov. Uspešno rešujemo neposredne ekološke posledice našega podzemnega dela in sodelujemo v projektih za očiščevanje zraka, voda in zemlje v Šaleški dolini. Posledica tega je tudi priznanje Turistične zveze Velenje za najbolj urejeno okolje podjetja v občini, ki smo ga prejeli konec maja. Največ težav imamo pri uresničevanju četrtega strateškega cilja, to je ustvarjanja novih delovnih mest. Zato bo izbran poseben tim sodelavcev, ki se bodo izobraževali o tem, kako organizirati nova delovna mesta.

Najpomembnejši podatek, ki ga je povedal direktor, pa je, da je bil 2. junija vendarle podpisan aneks k letošnjemu letnemu načrtu izkopa premoga. Dogovorjena je bila količina 300.000 ton premoga, vendar ga bomo odkopali le 200.000 ton več, 100.000 ton pa ga bodo v Termoelektrarni Šoštanj vzeli z deponije. Aneks določa tudi ceno tega premoga, ki je 3,5 nemške marke za giga joul. To je precej nižje od normalne cene premoga (5,9 DEM/GJ), vendar smo zaradi konkurence in velike ponudbe električne energije na trgu morali pristati nanjo. Ta količina premoga bo podjetju prinesla 700 milijonov tolarjev dodatnega prihodka.

Direktor je še omenil, da bomo v podjetju tudi vnaprej izplačevali plače v skladu s podjetniško kolektivno pogodbo in skušali ohranjati razmerje v sistemu elektroindustrijskega gospodarstva. Na tem področju dobro sodelujeta vodstvo podjetja in sindikat, kar je potrdil tudi predsednik sindikata Jože Kožar, ki je prevzel besedo za direktorjem. Poudaril je pomen podpisa aneksa k letnemu proizvodnemu načrtu ter se zahvalil direktorju za udeležbo na seji. Prisotni niso

imeli vprašanj in pripomb, zato se je zbor zaupnikov nadaljeval s pregledom finančnega poročila sindikata in finančnega plana za letos.

Nadzorni odbor sindikata je ugotovil, da je bilo ravnanje s sredstvi gospodarno ter je finančno poročilo sprejel. Potrdili so ga tudi zaupniki, prav tako finančni plan za letos. V nadaljevanju seje so izbrali še novega podpredsednika sindikata - sedanj, Drago Trkulja odhaja v pokoj - in nekatere člane izvršilnega odbora. Za podpredsednika sindikata je bil soglasno imenovan Branko Smagaj iz Elektro-strojne dejavnosti, novi člani izvršilnega odbora pa so Silvo Meh iz Priprav, Redžo Djuzalić iz HTZ ter Sašo Kac in Bogdan Gregorin iz Transporta. Ob koncu seje so člani zbora zaupnikov sprejeli sklep o pomoči prizadetim v potrebu v Posočju, in sicer bodo iz sredstev sindikata nakazali 500.000 tolarjev pomoči Rdečemu križu občine Kobarid.

Diana Janežič

Za novega podpredsednika sindikata so zaupniki potrdili Branka Smagaja.

Sejo sta vodila predsednik sindikata Jože Kožar (desno) in sekretar Bojan Ograjšek (levo).

Srečanje novinarjev in urednikov internih glasil

Vedno se da izvedeti kaj novega

Pri Društvu novinarjev Slovenije deluje aktiv novinarjev in urednikov glasil v podjetjih. V arhivu aktiva hranimo okoli 60 naslovov naših kolegov v slovenskih podjetjih in toliko jih tudi vabimo na vsakoletna redna letna srečanja. Pa se jih vabilu odzove le kakšnih 25. Približno tako je bilo tudi ob letošnjem, že 19. rednem srečanju 28. in 29. maja, ko smo se zbrali v hotelu Barbara v Fiesi.

Vsako lahko naredi dobro fotografijo - le nekaj pravil in fotoaparata mora poznati.

Pripravljen program srečanja je bil prav gotovo zanimiv. Prvo dopoldne nam je skrivnosti dobre fotografije razkrival naš sodelavec Lojze Vrenčur, ki je po poklicu geolog, zaposlen v Jamskem vrtnanju, sicer pa tudi inštruktor umetniške fotografije. Z zanimanjem smo mu prisluhnili in kot čudo gledali njegov fotoaparat, pri katerem je treba nastaviti ostrino, globino, svetlobo in še kaj. Mi z našimi avtomatiki in "trotli" se na to skorajda ne spoznamo več. Zato pa se tudi velikokrat jezimo, ker fotografije ne uspejo. Lojze nas je poučil o izbiri filma za posamezne okoliščine in namen fotografiranja, opozoril pa tudi na kompozicijo slike, motive, trike, kontraste in najpogostejše napake, ki jih delajo fotografi.

Tako opremljeni z novim ali osveženim znanjem smo se podali na "foto safari" v Piran in slikali piransko arhitekturo (izdelki na moj naslov še prihajajo). Proti večeru smo sedli k rednemu občnemu zboru sekcije, obdelali naše delo v preteklem obdobju in se pomenili o prihodnosti ter izvolili nove člane izvršilnega odbora. O svojih težavah v podjetjih tokrat nismo preveč

"jamrali", saj so se z lastninskimi preoblikovanjem podjetij situacije v njih bolj ali manj zjasnile in časopisi dobivajo svoje mesto ali pa ga ne. Uredniki in novinarji se morajo torej sami odločiti, kako bodo delali, se bodo povezovali s kolegi v drugih podjetjih ali samostojno korakali po komunikacijskih kanalih. Sicer pa nas je tudi gost občnega zbora predsednik Društva novinarjev Slovenije Branko Maksimovič pohvalil, da smo med najaktivnejšimi aktivi v društvu.

Drugi dan srečanja je bil namenjen Evropski uniji. Štirje predavatelji, ki se tako ali drugače ukvarjajo z vključevanjem Slovenije v Evropsko unijo, bodisi v Sloveniji ali v Bruslju, so nam razložili pojme, kot so Evropski svet, Evropska komisija, Evropski parlament in njihovo delovanje ter nas založili z obilico gradiva.

Dobili smo tudi nekaj odgovorov na naša vprašanja, najpomembnejši sklep vseh štirih predavanj pa je bil, da v naših glasilih uvedemo rubriko o Evropski uniji. V vseh časopisih naj bi bila označena z enakim logotipom in sloganom "Slovenija doma v Evropi". Podatke zanjo bo prispeval vladni Urad za informiranje, zaposlene v podjetjih, torej svoje sodelavce pa bomo tako seznanjali z institucijami Evropske unije in njihovim delovanju. Po sklepu uredniškega odbora Rudarja bo z jesenjo ta rubrika zaživela tudi v Rudarju.

Naše srečanje v Fiesi je bilo tako delovno, da smo komajda užili lepote hotela Barbara in njene okolice. Ker pa so se vsi udeleženci srečanja v hotelu počutili prijetno, se dobro najedli, odlično spali, globoko vdihavali morski zrak in si odpočili oči na zelenju "najmirnejšega kotička slovenske obale", se celo omočili v 20° C "toplem" morju, skratka bili zadovoljni z vsem, kakšen poseben komentar ni potreben. Razšli smo se z nekaj dobrimi sklepi in zadovoljni, da smo se znova srečali. Žal je lahko tistim, ki niso (bili) z nami!

Diana Janežič

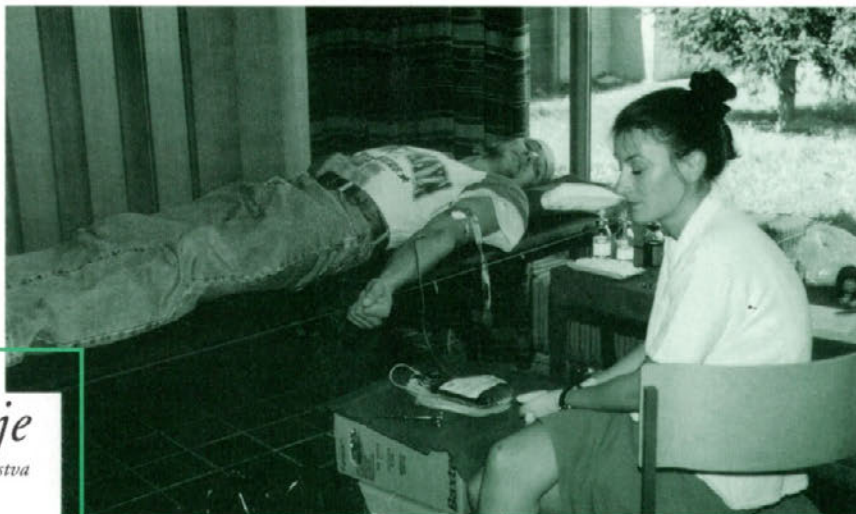
Skoraj vsak izmed nas je krvodajalec

Priznanje OO RK podjetja ob 45-letnici krvodajalstva v Sloveniji

Med krvodajalci, našimi sodelavci, je bilo lani 36 takšnih, ki so kri darovali več kot 45-krat, tudi do 96-krat!

Rdeči križ Slovenije je ob letošnjem praznovanju 45-letnice prostovoljnega krvodajalstva podelil priznanje Osnovni organizaciji RK Premogovnika Velenje za humanost in dolgoletno plemenito delo pri zaščiti življenja in zdravja. Podjetje je prejelo zahvalo za podporo krvodajalstvu, podelila pa mu ga je območna organizacija RK Velenje.

Krvodajalstvo ima v Sloveniji in posebej med rudarji dolgoletno tradicijo. Zaposleni

Rdeči križ Slovenije

podeljuje ob 45. letnici prostovoljnega krvodajalstva

Priznanje

Organizaciji RK Premogovnik

za humanost in dolgoletno plemenito delo pri zaščiti življenja in zdravja

Generalni sekretar RKS

Levina Nelen

Alenka RKS

v premogovništvu predstavljajo 12-odstotni delež med zaposlenimi krvodajalci. Lani je bilo zabeleženih 3.224 darovanj krvi naših sodelavcev, letos pa v prvi polovici leta že tudi okoli 1.500. Več kot 3.300 darovanj na leto je tudi večletno povprečje darovanj.

Med krvodajalci, našimi sodelavci, je bilo lani 36 takšnih, ki so kri darovali več kot 45-krat, tudi do 96-krat! OO RK podjetja vsako leto podeli krvodajalcem, ki so kri darovali več kot 25-krat, priznanja; dosedaj jih je prejelo 840 krvodajalcev iz našega podjetja.

Vsem njim velja torej zahvala tistih ljudi, ki so kri ob nesreči ali bolezni potrebovali, in njim je tudi namenjeno zgoraj omenjeno priznanje. /dj/

Medobčinsko društvo invalidov Velenje
in Aktiv invalidov Premogovnika Velenje

VABITA

invalide, člane aktiva invalidov podjetja, da se vključijo v **športno tekmovalne dejavnosti** Medobčinskega društva invalidov. Vse, ki se boste odločili za to, vabijo v pisarno MDO, Ulica Bratov Mravljak 1 v Velenju, kjer se boste pogovorili s športnim referentom in izpolnili športni kartonček. Dobili boste tudi športno izkaznico, zanjo pa morate predložiti:

- fotokopijo odločbe o stopnji invalidnosti in
- dve fotografiji kot za osebno izkaznico.

Če fotografij nimate, se oglasite v evidenci dopustov pri predsedniku aktiva invalidov Dragu Kremžarju, kjer boste dobili potrdilo o invalidnosti in z njim lahko uveljavljali popust pri fotografiranju (4 slike) v Foto studiu center v Ljubljanski Nami.

Vsa dodatna pojasnila dobite pri Dragu Kremžarju.

NK Rudar v 50. letu delovanja osvojil pokal Slovenije

Veliko veselje

Naporno nogometno prvenstvo v sezoni 1997/98 je naposled končano. Velenjski nogometaši ga bodo ocenjevali zelo različno in morda celo kmalu pozabili, saj so ob slabši uvrstitvi v prvenstvu - končali so na 7. mestu lestvice - v tekmovanju za pokal Slovenije dosegli dosedaj največji uspeh v zgodovini kluba. In to poleg vsega še v 50. letu delovanja nogometnega kluba Rudar.

Veselite ob osvojenem pokalu je bilo neizmerno! (foto VOS)

Je torej 7. mesto neuspeh, uspeh, je manj od pričakovanega? Glede na to, da je bila v začetku prvenstva ekipa prenovljena, postavljen nov trener, je bilo pričakovati višje mesto na lestvici. Zalomilo pa se je že kar na začetku tekmovanja na prvem gostovanju, ko so na Kodeljevem pri Setu Vevče doživeli prvi poraz. Potem je bilo teh porazov v jesenskem delu preveč, da bi lahko spomladi nadoknadili zamujeno. Tekmeci so zbrali preveč točk in se razporedili v zgornjem delu lestvice.

Pred upravo je bila tako odgovorna naloga, da poskuša narediti vse za izboljšanje igre in položaja na lestvici. V polčasu sezone je tedanjega trenerja Miloša Šoškiča zamenjal Drago Kostanjšek, nekdanji trener Rudarja. Drago kot pravi strokovnjak ni obljubljal, je pa naredil namesto tega več. Zaostanka v prvenstvu ni bilo mogoče več nadoknaditi, zato pa je ostajalo upanje na dobro uvrstitev v pokalnem tekmovanju.

V tem tekmovanju so se "rudarji" iz tekme v tekmo prebijali proti vrhu in v finalnem delu je bilo treba opraviti le še s Primorjem. V prvi tekmi v Ajdovščini so sicer slavili domačini z 2:1, vendar je bil zadetek Pavloviča v gosteh vreden zlata in je vlival upanje na uspeh na povratni tekmi. Pred njo so bili ponovno favoriti Primorci (sicer

že trikrat kandidati za osvojitve pokala), vendar so se vsi takšni napovedovalci izidoma opekli.

Rudarji so preseglji sami sebe, zaigrali srčno in močno motivirani, pravzaprav prerorejeni in 9. junij 1998 zapisali v anale svoje in slovenske nogometne zgodovine. Vanje sta se zapisala tudi Vidojevič z dvema in Purg z enim zadetkom. Tako so z zmago 3:0 na domačem terenu in osvojitvijo pokala Slovenije najlepše proslavili 50. obletnico delovanja nogometnega kluba Rudar.

Uprava je z obema rezultatoma - prvenstvenim in pokalnim - deloma zadovoljna, zadovoljna pa je z delom trenerja Kostanjška, ki je znal povezati niti, strniti igralško vrsto, igralcem vliti samozaupanje in jih prepričati v možnost za uspeh. Uprava sedaj skuša zadržati jedro ekipe, kar je optimistična napoved za novo prvenstvo; začelo se bo 2. avgusta na domačem terenu, ko bo Rudar gostil Potrošnik iz Beltincev. Tri dni kasneje se bo začelo tudi novo tekmovanje za pokal Slovenije, Rudar pa se bo v šestnajstini pokala pomeril najprej s Kolpo. Največji zalogaj pa bo, seveda, tekmovanje v pokalu pokalnih zmagovalcev.

Klub je že podpisal pogodbe s petimi mladinci, ki jim je potekel mladinski staž in to je osnova za ustvarjanje bodoče močne, domače ekipe. Mlajše Rudarjeve ekipe so več kot odlično končale tekmovanja v svojih kategorijah, kar je rezultat strokovnega dela z mladimi. Vse so se uvrstile v zgornje polovice lestvic, s čemer so po svoje prispevale k praznovanju obletnice delovanja kluba.

Posebna pohvala velja navijačem "velenjskim knapom in lampicam", saj so svoje ljubljence športno spodbujali povsod v dobrem in slabem. Slednjega je bilo v prvenstvu več, vendar so bili z igralci tudi, ko jim ni šlo. Zato pa so bili zmage v pokalnem tekmovanju izredno veseli.

Rudarjem torej iskrene čestitke ob osvojitvi pokala in ob praznovanju 50. obletnice kluba ter veliko sreče v prihodnjih tekmovanjih.

Drago Kolar

Jezersko - slap Čedca

Kaj odmeva mi korak...

V zaselku Zgornje Fužine pod Jezerskim stoji na desni strani ceste tik pod kamnitim mostom čez Kokro star mejni kamen. Tu se je do leta 1918 pričlenjala Koroška. Pozimi ovito v debelo snežno odejo in poleti toplo zeleno Jezersko je bilo vedno svet zase. Pokrajina med starima zgodovinskima deželama Koroško in Kranjsko še danes deluje odmaknjeno in zaprto, a obenem tudi idilično.

Le kdo izmed najbolj predanih planincev še ni obiskal čudovitih vrhov, ki obdajajo Jezersko? Na severozahodu je spleten venec nižjih gozdnato obmejnih vrhov - Virnikov Grintavec (1654 m), Roblek (1374 m), Pristovski Storžič (1759 m - vrh je na avstrijski strani). Proti vzhodu Mala in Velika Baba (2018 in 2127 m), Koroška in Kranjska Rinka (2433 in 2453 m), Skuta (2532 m), Dolgi Hrbet in seveda Grintavec (2558 m) ter Kočna (2540 m).

Gore vabijo na lahkotne sprehode po gozdnih stezah in na visokogorsko hojo po slikovitih zavarovanih poteh, spomladi, poleti in jeseni. Tri planinske kočje dajejo zavetje planincem in alpinistom v okolici Jezerskega. Najbolj znana je prav gotovo Češka kočja, ki so jo proti koncu 19. stoletja zgradili Čehi. Kot poročajo viri, so jo slovesno izročili v uporabo ljubiteljem gora 27.6.1900. Češka kočja je kljub obnovi ohranila svoj značilni videz in prijazno notranjost. Do kočje pridemo v dobrih dveh urah, če začnemo pri hotelu Kazina sredi Jezerskega.

In prav tu se prične tudi pot do najvišjega slapa v Sloveniji - **slapa Čedca**. Pri hotelu zavijete desno. Po dobrem kilometru lepe, vendar ozke ceste, kjer se asfalt konča, je razcep. Tam pustite avto in jo naravnost po gozdu mahnite proti cilju. Markacije vas bodo po prijetni hoji po gozdu, ruševju in

skrotju pripeljate do cilja. V rdeči steni boste opazili ozek trak, ki pada prek stene. Kako daleč pod slap boste šli, presodite sami. V bližini slapa raste na pobočjih med ruševjem obilo različnih alpskih rož, med katerimi je največ alpskih zvončnic, rododendrona in nageljčkov.

Ker opisani izlet ni prav težak, predlagam, da se zapeljete še do planšarskega jezera. O njegovem ledeniškem nastanku pričajo debeli skladi jezerske krede na dnu jezera. Le nekaj sto metrov naprej od Ankove kmetije sredi gozda izvira jezerska slatina. Že pred stoletji so domačini radi prihajali k temu izviru "kisle vode" in jo pili.

Če boste na Jezersko prišli mimo Preddvora, lahko naredite krožno pot do doma, in sicer do Jezerskega Vrha, kjer je mejni prehod z Avstrijo, in naprej do Železne Kaple.

Marjana Borovnik

Literatura: Anton Ramovž, Slapovi v Sloveniji; Slovenija, Turistični vodnik, ZMK, Ljubljana 1995; GEA; Dnevnik

"Čemu hoja v gore? Če zaradi drugega ne, samo zato, da ubežimo pred hudobijo in temo, ki pokriva dolino, da imamo čisto vest, lahko srce in vedro, bogato dušo, voljo do dela, moč in čas, ko plane med nas težaven boj za obstanek!"
(dr. Miha Potočnik)

Vabilo

V juliju bomo izvedli izlet na Kepo (2143 m). To je mogočna gora, pravo visokogorje, zato njen vzdevek "lepotica Karavank" ni kar tako. Kot vsi pošteni karavanški vrhovi je tudi Kepa masiv, ki v širokem krogu obvlada svoje podnožje.

Vabimo vas na celodnevno turo na Kepo v soboto, 18. julija. Izlet bosta vodila Tone Žižmond in Primož Strniša. Informacije dobite pri Marjani Borovnik, interni telefon 13-51.

Dokler gledamo Karavanke z juga, noben prizor ne prekaša naše triglave lepote, ki ji visoki greben valovi kot orjaška perjanica z glavnega vrha (levo) čez Dovško Malo Kepo na Plevelnici (desno).

UPI LJUDSKA UNIVERZA ŽALEC

Šola prijaznih ljudi - pot do znanja in uspeha

NUDI MOŽNOST VPISA V ŠOLSLEM LETU 1998/99 V NASLEDNJE PROGRAME ZA PRIDOBITEV IZOBRAZBE!

osnovno izobraževanje (brezplačno):

- osnovna šola za odrasle,
- usposabljanje za življenjsko uspešnost,

srednješolski programi (samostojne verifikacije):

- strojništvo,
- strojni tehnik,
- električar,
- elektrotehnik,
- ekonomsko komercialni tehnik,
- trgovec,
- trgovinski in živilski poslovodja,

visokošolski programi preko matičnih šol in fakultet:

- visoka upravna šola - program javna uprava, 1. in 3. letnik,
- fakulteta za organizacijske vede Kranj - program organizacija in management, 1. in 3. letnik,

USO - programi usposabljanja po osnovni šoli - 1 šolsko leto (verificirani):

- zidar za zidanje in ometavanje,
- tesar opažev,
- krivilec armature,
- skladiščni delavec,
- skladiščni in transportni delavec,

programi usposabljanja po končani srednji šoli - 1 šolsko leto (verificirani):

- računovodja,
- komercialist,
- vodenje poslovanja manjših podjetij,
- poslovni sekretar.

Informacije dobite v tajništvu UPI, Ljudske univerze Žalec, Ulica Ivanke Uranjek 6, 3310 Žalec, vsak delovnik med 8. in 16. uro, v času od 1. julija do 1. septembra med 8. in 12. uro.

Prijave in vpis sprejemamo osebno ali po telefonu: 70-31-650. Izpolniti morate obrazec "Srednješolski programi in programi usposabljanja" 1,20 DZS.

FOTO ZOOM

Nakupni center Velenje (ob McDonald'su) tel./fax. 063/861-388, Kidričeva 2/b, 3320 Velenje

AKCIJA - NOVO

Za vse, ki boste pri nas razvijali filme in naročili izdelavo fotografij, smo pripravili super presenečenja! Ob prevzemu vaših fotografij boste lahko izbirali med brezplačnim:

1. novim filmom Fuji Superia 100 135/36 - 36 posnetkov, rok uporabe leto 2000 ali
2. povečavo maxi formata A-3 (30x40 cm) iz katerekoli poljubno izbrane fotografije ali
3. albumom za 36 fotografij (8 različnih motivov) ali
4. gratis razvijanjem filma.

Delavcem Premogovnika Velenje nudimo do **konca septembra** poleg tega še **10% popusta** ob nakupu vseh fotoaparatorov znamke **Canon**.

Popust uveljavljate s predložitvijo osebne in delovne izkaznice.

Foto Zoom - kvaliteta, vredna vašega zaupanja!

Nagradni natečaj za počitniške fotografije in zgodbe Gremo na počitnice!

Že pripravljate kovčke, popotne torbe, nahrbtnike? Zakaj? Za počitnice vendar, saj so pred vrati. Le pojdite, potujte, hodite, počivajte, uživajte - in pridite nazaj. S seboj pa prinesite fotografije v torbi in zanimiva doživetja v glavah in srcih. Bi nam jih nekaj zaupali? Nekaj lepih, smešnih, zanimivih, posrečenih fotografij, nekaj zabavnih, žalostnih, veselih, nemogočih dogodkov, doživetij! Če se vam na letošnjih počitnicah - pa tudi če jih boste preživeli doma, ob delu, na pikniku - posreči res kakšna dobra fotografija ali če menite, da bi kakšno svoje doživetje lahko delili s sodelavci, nam pošljite fotografijo, napišite kratko zgodbico. Objavili jo bomo in vas nagradili!

Nagrade prispeva Foto Zoom, nagrade pa so res lepe. Prepričajte se:

1. nagrada **fotoaparat s filmom in baterijami** v vrednosti 15.000 sit,
2. nagrada **torba codak s filmi in albumi** v vrednosti 8.000 sit,
3. nagrada **album** v vrednosti 3.000 sit,
- 4.-10. nagrada **filmi, albumi, povečava max. 30x40 cm.**

Vaše fotografije in zgodbe pričakujemo do **15. septembra** na našnaslov: Uredništvo Rudarja, Partizanska 78, 3320 Velenje, pripis: Pozdrav s počitnic!

Celje - skladišče

D-Per

65/1998

5000005764,6

OSREDNJA KNJ. CELJE

COBISS

AVTO FINEX

AVTO FINEX VELENJE, Partizanska 10, Velenje, tel.: 063 857-424, 041 645-355, 0609 640-204

POOBlašČENI PRODAJALEC IN SERVISER VOZIL KIA

NOVI CLARUS II

Limuzina s slogom za ljudi s stilom

Izjemni plačilni pogoji:

posojila na položnice,

leasingi na položnice za fizične osebe, obrtnike, podjetnike in kmetovalce s pologom že od 11% dalje,

bančna posojila z najugodnejšimi obrestnimi merami že od T + 4,5% dalje,

po potrebi vam uredimo kreditno sposobnost z odplačilom vašega starega posojila,

možnost plačila pologa na enoletno posojilo z obrestno mero T + 0%

možnost testiranja vozila za več dni,

možnost menjave staro za novo.

Posebne ugodnosti za zaposlene v Premogovniku Velenje!

V juliju vam nudimo paket ugodnosti, ki zajema:

brezplačen prevoz vozila,

popust pri kasko zavarovanju pri nas kupljenega in pri nas zavarovanega vozila,

brezplačne servisne storitve v našem servisu za pri nas kupljena vozila do prevoženih 20.000 km.

Paket ugodnosti lahko izkoristite s predložitvijo tega kupona!

